ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ (ΓΟΣΙΖΤΑΤ) ΓΡΟΥΖΙΑΣ

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙ

ΓΙΑ ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΒΑΘΜΙΔΑΣ

ΤΙΦΛΙΔΑ
1925

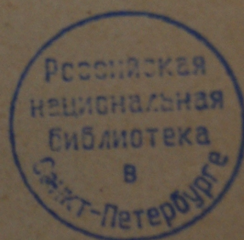

ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ (ΓΟΣΙΖΤΑΤ)

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙ

ΓΙΑ ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΒΑΘΜΙΔΑΣ.

ΤΙΦΛΙΔΑ
1925

Тифлис 3/XII-25 г. 1-я Типография Полиграфтреста В.С Н.Х. Грузии.

Глав. № 2082. Зак. № 2285/418. Тираж 5000.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ι   ο

α   οα

χά χα χα

άχ όχ

μαμά

Μαμά, Ἄχ, μαμά!

Ὄχι, μαμά.

Μαμά.

μάτι

Τί, μάτι! Ἄχ, τό μάτι.

Ὄχ, τό μάτι.

Τίμα τό μάτι.

Τίμα,
τό μάτι.

παπί τόπι

Ποπό, τί παπί, τί τόπι!

Μαμά, μία πίπα.

Ἄχ, τό παπί!

Ὄχ, τό μάτι.

Παπί, τόπι.

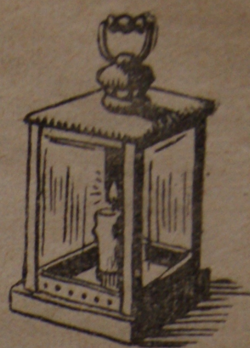
δένδρο

Δόσε δαδί νά δῶ. Δές πῶς
πηδῶ. Μέ τό ἕνα πόδι πη-
δῶ. Πηδῶ μέ τά δύο.

Ἕνα ἀηδόνι πάνω σέ
κλαδί.

Ἀηδόνι. Δένδρο.

θύρα φανάρι

Θύρα μεγάλη. Φέρε τό φανάρι, νά δῶ, ἄν γέμισε ἡ γαράφα νερό. Δέν γέμισε ἀκόμα. Φώτη, πότισες τά φυτά σήμερα; Θά σέ θυμώση, ἡ μαμά, ἔχυσες τό γάλα.

θά φέρω τή θεία Φανή

βώδι

Βάσω, φέρε τὸ βαρέλι. Ἔχομε ἕνα μεγάλο βώδι. Μὲ τὸ βώδι μας φέρομε νερό, ἀπ' τὸ βαθὺ ποτάμι. Τὸ βαρέλι μας γέμισε νερό.

Τί μεγάλο βαρέλι.

Βάσω, φέρε τὸ βαρέλι.

ζώνη

Ζυμώνω τό ζυμάρι. Ἔχω δύο ζῶνες. Ἡ ζώνη τῆς Ἑλένης χάθηκε. Ἡ χήνα ζῆ μὲ χαρὰ μέσα σὲ νερά. Τό βώδι ἔφαγε τίς ρίζες. Ἡ ρίζα ροφᾶ νερό ἀπό τὴν γῆ. Φωνάζω: ζήτω τό Σοβέτ.

Ζυμώνω τό ζυμάρι

λάκι μας, προχτὲς ὁλάκαιρη ὥρα, κοίταζε, σὰν χάχας, τὴ σβούρα, ποὺ γύριζε καὶ ἀποροῦσε πῶς ἡ σβούρα γύριζε σὰν τρελλή. Ἔξαφνα πήδησε, τὴν ἅρπαξε μὲ τὰ δόντια του, τὴν τίναξε καὶ τὴν ἔρριξε χάμω. Τελευταῖα ὁ Κάστορας τὴν ἐσυνείθισε τὴ σβούρα· δὲν τὴν κοιτάζει ὅπως πρίν, σὰν χάχας. Ὅμορφη σβούρα, σὰν τοῦ Νῖκο, ἔχει κι' ὁ Κοσμᾶς.

ΤΟ ΚΟΥΔΟΥΝΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

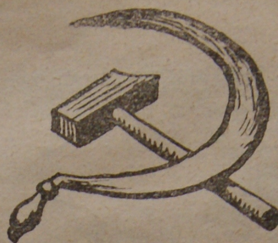
Τὸ κουδοῦνι τοῦ σχολειοῦ μας εἶναι μεγάλο, μοιάζει μὲ καμπάνα. Ντὶν ντάν, χτυπάει τὸ κουδοῦνι καὶ τὰ παιδιά, ἀφίνουμε τὸ μάθημα καὶ τρέχουμε στὴν αὐλή. Μονάχα ὁ ἐπιστάτης μνήσκει μέσ' στὴν παράδοση. Δὲν χορταίνουμε τὸ παιγνίδι καὶ νὰ πάλιν: ντίν, ντὰν τὸ κουδοῦνι. Τώρα μᾶς προσκαλεῖ στὸ μάθημα. Πρῶτοι μπαίνουμε στὴν παράδοση οἱ μικροὶ καὶ κατόπιν οἱ μεγάλοι.

ΤΟ ΠΟΥΛΑΚΙ

Τέκ, τέκ! ἀνοῖξτε μου, παιδιά!
Ἐγὼ δὲν ἔχω πιὰ φωληά,
τὴ σκέπασε τὸ χιόνι.

Ἔξω μαυρίλα, παγωνιὰ
καὶ τὴ ζεστή σας τὴ φωληά,
καλὴ φωτιὰ φουντώνει.

Ἀνοῖξτε μου, καλὰ παιδιά.

ΔΡΕΠΑΝΙ ΚΑΙ ΣΦΥΡΙ

Ζήτω τὸ δρεπάνι,
ζήτω τὸ σφυρί.

Κάτω ἡ ὀκνηρία
κ' ἡ ἑτοιμοφαγία!

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

γγ=νκ. γκ=νκ.

Τὸ φεγγάρι φωτεινὸ
περπατεῖ στὸν οὐρανὸ
ἀναβαίνει στὰ ψηλὰ
καὶ μᾶς βλέπει καὶ γελᾶ.

Ἔλα κάτω στρογγυλὸ
φεγγαράκι μου καλὸ
ἔλα μὴν ἀργεῖς πολύ,
τὸ παιδὶ σὲ προσκαλεῖ.

ΑΙΝΙΓΜΑ Γυιὸς καὶ πατέρας, πατέρας καὶ γυιός, παποὺς κ' ἐγγόνι κι' ὅλοι ἦσαν τρεῖς.

ΤΟ ΠΑΙΔΙ Κ' Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

Τὸ παιδί: Πεταλούδα μου μικρή
πές μου, φίλη, πῶς περνᾶς;
ὅλη μέρα νὰ πετᾶς
δὲν κουράζεσαι, καλή;

Ἡ πεταλούδα: Ζῶ ἐγὼ μέσ' τὰ λειβάδια
καὶ δική μου εἶν' τροφή
τ' ἄρωμα τῶν λουλουδιῶν
καὶ παλάτια μου οἱ ἀνθοί.
Μὰ κοντή μου ἡ ζωή,
λίγες μέρες τὸ πολύ!
Ἂν μὲ ἀγαπᾶς, παιδί,
μὴ μ' ἀγγίζῃς τὴ φτωχή.

Η ΗΧΩ

Ὁ Νῖκος δὲν ἤξερε τὶ πρᾶμα εἶναι ἡ ἠχώ. Μιὰ μέρα βρέθηκε στὸ δάσος μὲ τὸ θεῖό του. «Αού», φώναξε ὁ θεῖος. «Αού» ἀκούσθηκε μέσα ἀπ' τὸ δάσος. «Ὦ, ὤ!» ξαναφώναξε ὁ θεῖος. «Ὦ, ὤ,» ἀντήχησε ἄλλη φωνὴ μέσα ἀπ' τὸ δάσος. Νά, παιδί μου: αὐτὴ ἡ ἀντήχηση τῆς φωνῆς, λέγεται ἠχώ, εἶπε τότε ὁ θεῖος.

ΤΑ ΠΟΝΤΙΚΙΑ

Τὰ ποντίκια, μικρὰ καὶ μεγάλα, μαζωχτήκανε ἔξω ἀπ' τη τρύπα τους. Μαῦρα τὰ ματάκια τους, μικρὰ τὰ ποδαράκια τους, μυτερὰ τὰ δοντάκια τους καὶ οἱ οὐρίτσες τους μακρότερες ἀπ' τὸ κορμί τους.

Μαζωγμένα ἔξω ἀπ' τὴ τρύπα τους τὰ ποντίκια, συλλογίζονταν μὲ τὶ τρόπο νὰ κουβαλήσουν στὴ φωληά τους, τὸ τυρὶ τῆς νοικοκυρᾶς. Σκέφτηκαν, ξεσκέφτηκαν κι' ἀποφάσισαν στὸ τέλος τὸ καθένα τους νὰ κουβαλήση ἀπὸ ἕνα κομμάτι. Κ' ἔτσι κουβαλήσανε ὅλο τὸ τυρὶ στὴ τρύπα τους.

ΤΟ ΠΙΣΤΟ ΣΚΥΛΙ

Ὁ Ἀράπης προσκάλεσε τὸν φίλο του τὸν Κάστορα στὸ τραπέζι.

—Δὲν ἔχω καιρό, μήνυσε ὁ Καστορας.

—Γιατί;—Γιατὶ ὁ νοικοκύρης μου θὰ καταβεῖ στὴν πόλη, κ' ἐγὼ πρέπει νὰ τρέχω μπροστὰ στὸ ἀμάξι καὶ νὰ γαυγίζω.

Ο ΑΡΑΠΗΣ

Ὅλη μέρα στὴν αὐλὴ
«γάου, γάου», τὸ σκυλί,
ὁ Ἀράπης μας γαυγίζει.
Τοῦ σπιτιοῦ ἐδῶ αὐτὸς
εἶναι φύλακας πιστός.
Ποιὸς δὲν τὸν γνωρίζει;
Ὅλη τώρα στὰ ψηλά,
κοιμηθήκανε γλυκά,
πέρασε ἡ ὥρα.
Τὸ γνωρίζει τὸ σκυλί,
κι' ἀγρυπνάει στὴν αὐλή,
«γάου, γάου» τώρα

Η ΜΗΛΗΑ

ΑΝΟΙΞΗ: Ὅλη στ' ἄσπρα τὰ λουλούδια ντυμένη ἡ μηλιά, καμαρώνει σὰν νυφούλα.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ: Τὰ κλαδιὰ τῆς μηλιᾶς γεμάτα ἀπὸ πράσινα μῆλα καὶ τὰ πυκνὰ τὰ φύλλα της τὰ χαϊδεύει τρυφερὰ τὸ ἥσυχο ἀεράκι.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ: Ὥριμα τὰ μῆλα κ' ἕτοιμα νὰ πέσουν ἀπ' τὸ κλαδί. Κίτρινα τὰ φύλλα τῆς μη-

λῆας, πέφτουν ἀπ' ἕνα, ἕνα στὸ φύσημα τοῦ ἀέρα.

ΧΕΙΜΩΝΑΣ: Γυμνή, δίχως λούλουδα, δίχως μῆλα καὶ φύλλα ἡ μηλιά. Τὰ παιδιά, καθισμένα γύρω στὴ φωτιά, τρῶνε τὰ νόστιμα καὶ θρεπτικὰ μῆλά της,

---

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Τώρα καθεὶς ἀρχίζει νὰ κρυώνῃ
καὶ τὴ ζεστὴ γωνιὰ ἀποζητᾶ.
Τὰ δένδρα ὁ ἀέρας ξεγυμνώνει,
τὰ φύλλα τους τὰ κίτρινα πετᾶ.

Τὰ χελιδόνια φεύγουν τὰ καϋμένα
στὰ μέρη τους 'κεῖ κάτω τὰ ζεστά,
καὶ τοῦ σχολειοῦ τὸ δρόμο ἕνα, ἕνα
μὲ τὴ τσαντίτσα πέρνουν τὰ παιδιά.

ΟΙ ΘΥΓΑΤΕΡΕΣ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ

'Αδέρφια τὶ στέκεστ', ὀμπρὸς στὴ δουλειά!
'Ακοῦτε γογγύζουν στὸ χῶμ' ἀπὸ κάτου,
κρυώνουν καὶ τρέμουν παντοῦ τὰ φυτά,
ὁ πάγος τὰ πνέγει, ὁ γυιὸς τοῦ θανάτου.

'Αδέρφια τὶ στέκεστ', ὀμπρὸς στὴ δουλειά!
'Ανοῖξτε τὰ ἄσπρα σεντόνια μας πάλι.
Γιὰ νἄβρουνε τσάκι, γιὰ νἄβρουν φωληὰ
τὰ νέα βλαστάρια, τὰ ἔρμα φυτά.

ΟΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΕΠΟΧΕΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Η ΑΝΟΙΞΗ:

Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἄνοιξη. Φέρω τὰ λουλούδια, τὸ πράσινο χορτάρι, τὰ πουλιά, τὶς πεταλοῦδες, τὸν γαλάζιο οὐρανό, τὴ ζέστη καὶ τὴ χαρά. Ποιὸς δὲν μ' ἀγαπᾷ;

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ:

Εἶμαι τὸ καλοκαῖρι. Στὸν καιρό μου τὰ πουλιὰ τελειώνουν τὸ φιάσιμο τῶν φωληῶν τους. Στὰ χωράφια, στὰ λειβάδια, στοὺς κήπους καὶ στὰ περβόλια, ὅλα τὰ φυτά, τὰ σπαρτὰ καὶ τὰ λογῆς λογιῶν χορτάρια ἀνθίσανε πιὰ καὶ πολλὰ ἄρχισαν νὰ ὡριμάζουν. Τὰ παιδιὰ ἀφίνουν τὸ σχολειὸ καὶ τρέχουν ὁλημερὶς στὰ χωράφια, στὰ δάση, στὰ λειβάδια. Γιὰ τὸν γεωργὸ ἀρχίζει ἡ πιὸ βαρειὰ ἐργασία.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ: Ἦρθα καὶ τὰ καρποφόρα δένδρα στολίστηκαν μὲ ὥρημα μῆλα, ἀπίδια, δαμάσκηνα καὶ λογῆς λογιῶν ἄλλα φροῦτα. Ὡρίμασε πιὰ καὶ τὸ σταφύλι. Τὰ φύλλα τῶν δένδρων βάφουνται μὲ κόκκινα καὶ κίτρινα χρώματα. Τὰ ἀποδημητικὰ πουλιὰ ταξειδεύουν σὲ ζεστοὺς τόπους, γιατὶ ξέρουν πὼς ὁ κρύος χειμώνας βρίσκεται στὰ κοντά.

ΧΕΙΜΩΝΑΣ: Ἦρθα κ' ἐγώ. Μαζί μου φέρω τὸ κρύο καὶ τὸ χιόνι καὶ τυλίζω τὴ γῆ σὲ ἄσπρο, πουπουλένιο πάπλωμα.

Γεφυρώνω ὅλα τὰ ποτάμια καὶ μ' ἀκλουθᾶνε παγωνιές, ψυχροὶ ἄνεμοι, μικρὲς μέρες καὶ μεγάλες νύχτες.

ΟΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΕΠΟΧΕΣ

Λουλούδια ἄφθονα ξανὰ
γλυκειὰ ἡ ἄνοιξη σκορπᾶ
με χάρη.

Νάτο καὶ τὸ καλοκαῖρι!
μὲ τὸ πλούσιο του τὸ χέρι
δένει τὸ σιτάρι.

Ἔφυγε τὸ καλοκαίρι.
Τὸ φθινόπωρο μᾶς φέρει
φροῦτα καὶ βροχές.

Κι᾿ ὁ χειμώνας νά, στενάζει
καὶ τὴ γῆ μας τὴ σκεπάζει
μὲ χιονιές.

Τὰ φωνήεντα εἶναι 7

α, ε, η, ι, ο, υ, ω.

Τὰ σύμφωνα εἶναι 17

β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ

Δίφθογγοι:

αι, ει, οι, υι, αυ, ευ, ου, ια, ιο, εια

Οἱ τόνοι εἶναι τρεῖς:

ὀξεῖα ´ βαρεῖα ` περισπωμένη ˜

Τὰ πνεύματα εἶναι δύο:

ψιλή, ᾿ δασεῖα ῾

ΑΛΛΑ ΣΗΜΕΙΑ

Κόμμα , τελεία . ἐρωτηματικὸν ;
θαυμαστικὸν ! εἰσαγωγικὰ « » παρενθέσεις ( ) παράγραφος §

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙΑ

Κλειδαριὰ καὶ κλειδί.

Ἡ κλειδαριὰ περηφανεύτηκε καὶ εἶπε: «Εἶμαι τόσο δυνατή, ποὺ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ μ' ἀνοίξῃ».

—Ἐγὼ σ' ἀνοίγω, εἶπε τὸ κλειδὶ καὶ τὴν ἄνοιξε. Ντροπιασμένη ἡ κλειδαριά, ἔγειρε τὸ κεφάλι.

Τὸ ὄνειρο τοῦ Γιάννη.

Ὁ Γιάννης εἶδε στ' ὄνειρό του πιλάφι. Ἤθελε να τὸ φάγῃ, μὰ δὲν εἶχε κουτάλι. Τὴν ἄλλη μέρα κοιμήθηκε μὲ κουτάλι ὁ Γιάννης, μὰ πιλάφι δὲν εἶδε στ' ὄνειρό του.

Ὁ τυφλὸς καὶ ὁ κουτσός.

Κοντὰ στὴν ἀκροποταμιὰ ἀνταμωθήκανε ἕνας κουτσὸς καὶ ἕνας τυφλός. Ὁ τυφλός πῆρε τὸν κουτσὸ στὴ ράχη του κ' ἔτσι περάσανε τὸ ποτάμι καὶ οἱ δυό τους

Το ποτάμι καὶ τὸ ρυάκι.

«Μικρὸ καὶ τιποτένιο ποὺ εἶσαι, καϋμένο», εἶπε τό ποτάμι στὸ ρυάκι. —«Ναί, μὰ ἂν δὲν εἴμασταν ἐμεῖς οἱ μικροί, σὺ δὲν θὰ μποροῦσες ποτὲς νὰ γένῃς μεγάλο ποτάμι», ἀποκρίθηκε τὸ ρυάκι.

Ἀδελφικὰ μαλώματα.

—Μὴ πειράζεις τ' ἀλογάκι μου, εἶπε ἐρεθισμένος ὁ Κώστας στὴν ἀδελφή του.

—Καὶ σὺ μὴ πειράζεις τὴ κούκλα μου, ἀπάντησε μὲ θυμὸ ἐκείνη. Καὶ μάλωσαν τ' ἀδέλφια, μὰ γλήγορα, πολὺ γλήγορα φιλιωθήκανε καὶ πάλι.

Ἡ ἀλεπού καὶ τὸ κουνέλι.

—Γιατὶ τὴ φτιάνεις τόσο στενὴ τὴ φωληά σου»; ρώτησε ἡ ἀλεπού τὸ κουνέλι. «Γιὰ νὰ μὴ μπορεῖς νὰ μοῦ κάνῃς ἐπίσκεψη, νὰ γιατί, ἀποκρίθηκε τὸ κουνέλι».

Τὸ λαίμαργο σκυλί.

Περνοῦσε ἀπ' τὸ γιοφύρι ὁ Ἀράπης, κρατῶντας μεγάλο κόκκαλο στὸ στόμα. Μέσα στὸ ποτάμι, σὰν σὲ καθρέφτη, εἶδε τὴν σκιά του καὶ τοῦ φάνηκε πὼς ἦταν ἄλλο σκυλί, ποὺ κρατοῦσε μεγαλύτερο κόκκαλο. Ἀφένει ὁ Ἀράπης τὸ δικό του τὸ κόκκαλο καὶ ρίχνεται στὸ νερὸ γιὰ ν' ἁρπάξῃ τὸ μεγαλύτερο κόκκαλο. Μὰ κόκκαλο δὲν βρῆκε ὁ ἀχόρταστος καὶ ἔχασε καὶ τὸ δικό του.

Οἱ δυὸ γίδες.

Ἕνας κορμὸς δένδρου χρησίμευε γιὰ γιοφύρι, πάνω σ' ἕνα ποταμάκι. Στὴ μέση αὐτουνοῦ τοῦ γιοφυριοῦ ἀνταμωθήκανε δυὸ γίδες. Πεισματάρες κ' οἱ δυό, δὲν ὑποχωροῦσαν καὶ δὲν ἔδινε δρόμο ἡ μιὰ τῆς ἄλλης. Μαλλώσανε, κερατωθήκαν ἀναμεταξύ τους καὶ πέσανε κ' οἱ δυὸ στὸ ποτάμι.

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Ὅποιος γυρεύει τὰ πολλά, χάνει καὶ τὰ ὀλίγα.
Τὄνα χέρι τἄλλο νίβει καὶ τὰ δυὸ τὸ πρόσωπο.
Ἀγάλια ἀγάλια γίνεται κ' ἡ ἀγουρίδα μέλι.

ТIМН 60 кап.

Государственное Издательство С.С.Р. Грузии